ფასი 50 კაპ.

საქართველოს რესპუბლიკა

ᲬᲔᲚᲘᲬᲐᲓᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ

ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲝᲐᲛᲑᲔ

ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

№ 107 ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 3 დეკემბერი, 1918 წ. № 107

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲮᲚᲗᲐ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

მთავრობის მოამბე, ყოველ დღიური გაზეთი
(ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

„საქართველოს რესპუბლიკა“

ღირს ერთი თვით **10** მ., ცალკე ნომერი ყველგან **50** კაპ. სავალდებულო განცხადებანი დადგენილი ნიხრით, კერძო განცხადებანი შეთანხმებით. გაზეთზე ხელის მოწერა მიიღება დილის **10—3** საათამდე. ბარონის ქ. № 6, ტელეფონი 1—82

ᲓᲘᲓᲘᲮᲜᲘᲡ ᲜᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲘ

ასწავლის ქართულ მაწქანაზე ბეჭდვას და ამზადებს დაწესებულებებისათვის (ყველა სამსახურის ქაღალდების ფორმების შესწავლით). პირობებზედ მოლაპარაკება საღამოს 4 საათზე. ლერმონტოვის ქუჩა № 29. 1106 2—2

ᲨᲝᲠᲐᲞᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲐᲖᲠᲝ

ᲔᲠᲝᲒᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲝᲒᲐ

ამით აცხადებს, რომ შორაპნის მაზრაში საჭიროა შვიდი მომრბეგებელი მოსამართლე. თხოვნებს იღებულობს გაგრეობა 15 დეკემბრამდე (იხ. სტ.) მისამართი: ზესტაფონი—ერობის გაგრეობას. 1064 5—4

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲣᲚ-ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲕᲐᲭᲠᲝ ᲑᲐᲜᲙᲘ

ᲒᲝᲚᲝᲕᲘᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ ᲐᲠᲐᲛᲘᲐᲜᲪᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘ.

ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐ 30 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ 1918 ᲬᲚᲘᲡ. ᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲕᲒᲐᲠ ᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲡ ᲗᲐᲜᲐᲮᲛᲐᲗ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲬᲘᲡᲓᲔᲑᲘᲡᲐ.

ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ

ᲝᲞᲔᲠᲐ.

სამშაბათს, 3 ივნისს შულგინს, ზალიპსკის, ვრონსკის და მოროზოვის მონაწილეობით

I. M-me ᲒᲐᲢᲔᲠᲬᲚᲘᲡ II. ᲙᲐᲕᲐᲚᲔᲠᲘᲘᲡ ᲞᲠᲘᲖᲔᲚᲘ
(ᲒᲐᲚᲔᲢᲘ)

ოთხშაბათს, დეკემბრის 4-ს ვ. ა. ნიკოლსკის სკენაზე მოღვაწეობის 10 წლის იუბილეი 1. „მოცარტ და სალერი“, 2. „სევილიელი დალაქი“. 2. სამბანეევის, ზალიპსკის, პოლიაევის და ნიკოლსკის მონაწილეობით. ხუთშაბათს, დეკემბრის 5-ს სამბანეევის, ალეშკოს, მოროზოვის, კანშინის, ვრონსკის, ნიკოლსკის და ისეკის მონაწილეობით—„გუგენოტები“. შაბათს, დეკემბრის 7-ს ა. ბ. კანშინის პენფიანი. პირველად სეზონის განმავლობაში „ნერონი“. შულგინს, შვაბერგის, კანშინისა, პალიაევისა და ისეკის მონაწილეობით. 1088 1—1
1081 1—1 ოპერის წარმომადგენელი ს. ეკლახოვი.

ᲠᲔᲡᲢᲝᲠᲐᲜᲘ ᲒᲐᲛᲝᲬᲕᲘᲚᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲘ

მომუშავე ახალგაზრდა ქალი ეძებს ადგილს. ბეჭდვა შეუძლიან ქართულად და რუსულად მართმიანის საქართველოს მთავრობის სტამბის კანტორა. ვადაპკორია. 3—2

ᲒᲐᲗᲣᲗᲘᲡ ᲙᲐᲚᲐᲙᲘᲡ ᲚᲝᲛᲑᲐᲠᲓᲘ

აცხადებს, რომ გირაობის გამოყიდვა მოხდება ქუთაისის საგუბერნიო ხაზინაში ამ წლის 20-დან, ყოველ დღე, დღის 11—1-საათამდე. გამგე გ. ᲡᲝᲚᲝᲠᲝᲗᲝᲕᲘ. 4—4.

ᲐᲠᲐ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲘ ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲡᲐᲖᲔᲘᲛᲝ ᲡᲮᲓᲝᲛᲐ

საქართველოს დამოუკიდებლობის ექვსი თვის აღსანიშნავად.

(სტენოგრაფიული ანგარიში)

I დეკემბერი.

ვარდგებით და დეპუტატების მოცინარ საზეიმით გამხიარულებულია დარბაზი. პრეზიდიუმის მარჯვენივ—რესპუბლიკის მთავრობა. მარცხნივ—ელჩნი—მათ შორის ფონ-კრესსი; მეორე ლოჟაში ჩვენი გენერლები და სხ. შინდის ფერ დროშას, რომელიც ამშვენებს აღმოსავლეთის კედელს მხნე დარაჯად ჩასდგომიან ჯადარა შერთული გვარდიელი და ჯარისკაცი...

პირველის ნახევარზე თრთოლდება თავმჯდომარის ხელი და ზარის რეკვასთან ერთად თრთოლავენ საზეიმოდ თეთრ დარბაზის დამამშვენებელთა გულები.

თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე. გთხოვთ, დაბრძანდით! კრება გახსნილი გახლავთ. (ბოისმის ჰინნი. დარბაზი ფეხზე ადგომით ისმენს).

ᲜᲘᲙᲝᲚᲝᲖ ᲩᲮᲔᲘᲫᲘᲡ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ.

მოქალაქენო, ხალხის წარმომადგენლენო!

ექვსი თვეი მას შემდეგ, რაც საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოცხადდა.

ექვსი თვეი, რაც არსებობს საქართველოს დამოუკიდებელი რესპუბლიკა. ხალხის ცხოვრებაში, სახელმწიფოებრივ ისტორიაში, რასაკვირველია, ეს ძალიან ცოტა დრო არის. მაგრამ, იმ ხანაში. რომელშიაც ჩვენ ვცხოვრობთ, როცა ხდება ძირითადი ცვლილებები სოციალურ და პოლიტიკურ სფეროში, როდესაც ჩვენ შევდივართ ახალ ხანაში, მაშინ ისეთ ნაბიჯს, რომელიც ჩვენ წარვდგეთ ამ ექვსი თვის წინეთ, რასაკვირველია, უდიდესი ნიშნშენელობა აქვს. დემოკრატიული რესპუბლიკა, დამოუკიდებლობა, ნეიტრალობა, და ხალხთა შორის სოლიდარობა—აი ის საფუძველი, რაზედაც დავამყარეთ ჩვენ ჩვენი შემოქმედებითი მუშაობა სახელმწიფოებრივ შენობაში. და ჩვენ, ჩვენის ნებით, ამ პრინციპს და გზას არ გადაუხვევთ.

მე, ჩემ და თავად ზედმეტად მამაჩნია განმარტება დაწერილებით ჩვენი დამოუკიდებლობის მნიშვნელობისა.

მე ჯინდა მხოლოდ შემდეგზე მიგაქცია თქვენი ყურადღება.

თქვენ ძალიან კარგად იცით, ხალხის წარმომადგენენო, რომ მეფის რუსეთის მოსისხლე მტერი იყო, სხვათა შორის, ხალხის თვითგამორკვევისა. იმიტომაც, როცა მეფის რუსეთი დაინგრა, სხვათა შორის, უპირველესად, გაისმა ლოზუნგი ხალხთა გამორკვევისა, და ძველი რუსეთის ნანგრევებზე აღმოცენა იწყო სხვა და სხვა სახელმწიფოებრივ ერთეულებმა ეს სრულიად ბუნებრივი პროცესი იყო. და თუ ვინმე ფიქრობს, რომ, ამ პროცესის შეჩერება შეიძლება, და თუ ვინმე ფიქრობს რომ შესძლებს უკუღმა შეატრიალოს ეს პროცესი, ან ეს მიმდინარეობა და ხელოვნურ კალაპოტში მოამწყვდიოს—ჩემის აზრით, ის ძალიან სცდება.

საქართველომ თავისი დამოუკიდებლობა ყველაზე უგვიანეს გამოაცხადა, გამოაცხადა მაშინ, როდესაც რუსეთი ნანგრევად იქცა, და რევოლიუცია—ანარქიად. მიუხედავად იმისა, არც ერთ აქტს დამოუკიდებლობისას რუსეთში არ გამოუწვევია ისეთი მწვავე ინტერესი, როგორიც გამოიწვია აქტმა ჩვენი დამოუკიდებლობისა.

დამოუკიდებელ საქართველოს ომი გამო-

ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲘ ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

Კ Ა ᲜᲝ ᲜᲘ

სამთო სამმართველოსი.

1. გაუქმებულ იქნეს კავკასიის სამთო სამმართველო საქართველოს ტერიტორიაზე.

2. ზემოხსენებული სამმართველოს (ხილეი ბუხ. 1 ამა კან.) ყველა მოხელე დატოვებულ იქნეს შტატს გარეშე, და ვინც ჩარიცხულ არ იქნება ახლად დაარსებულ სამთო სამმართველოში, მიეცეს საალიკვიდაციო შემწეობა საერთო წესით.

3. დაარსდეს საქართველოს სამთო სამმართველო, რომელიც უნდა ექვემდებარებოდეს ფინანსთა დეპარტამენტის მინისტრს, გადაეცეს ამ სამმართველოს ყოველი ქონება და საქმე კავკასიის სამთო სამმართველოსი და დამტკიცებულ იქნეს ამ კანონთან დართული შტატები.

4. მიეცეს სახელმწიფოს ხაზინიდან ახლად დაარსებულ სამთო სამმართველოს თანახმად ამ კანონთან დართული შტატისა და ხარჯთაღრიცხვისა ამა 1918 წლის პირველ სექტემბრიდან წლის დამლევამდე ოთხმოცდათრეტმეტი ათასი შვიდას სამოცდახუთმეტი (91775) მანეთი შემდეგი განაწილებით: 1) შტატ გარეშე დარჩენილთა დასაკმაყოფილებლად საალიკვიდაციო შემწეობის თექვსმეტი ათასი (16.000) მანეთი; 2) საალიკვიდაციო კომისიის შესანახავად სამი თვის განმავლობაში თერთმეტი ათასი (11.000) მანეთი და 3) ამ კანონთან დართულ შტატისა და ხარჯთაღრიცხვისათვის სამოცდა ოთხი ათასი შვიდას სამოცდა ხუთმეტი (64.775) მანეთი.

5. კავკასიის სამთო სამმართველოს კრედიტი ამა წლის ხარჯთაღრიცხვისა პირად შედგენილობისათვის დახურულ იქნეს.

6. გადაცემულ იქნეს ახლად დაარსებულ საქართველოს სამთო სამმართველოს განკარგულებაში კავკასიის სამთო სამმართველოს სახელზედ დარჩენილი ყოველი ანგარიში, როგორიც არის: დეპოზიტი, ბე, სპეციალური თანხა და სხვა.

1918 წ. ნოემბრის 22.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ნ. ᲩᲮᲔᲘᲫᲔ.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ᲥᲝᲠᲓᲐᲜᲘᲐ.

სამთო სამმართველოს შტატი.

№№ რიგზე.	თანამდებობა.	რიცხვი	წლიური ჯამაგირი თვითეულს.	წლიური ჯამაგირი ყველას.	ყველას სექტემბრის 1-დან წლის დამლევამდ.
1	გამგე სამმართველოსი	1	12000	12000	4000
2	ინჟენერი მინდობილებისათვის	1	9000	9000	3000
3	ინჟენერი მკვლევარი	2	9600	19200	6400
4	ქიმიკოსი	1	9000	9000	3000
5	მარკშეიდერი	1	7200	7200	2400
6	მდივანი	1	8400	8400	2800
7	უფროსი თანაშემწე	1	7200	7200	2400
8	უმცროსი „	1	6000	6000	2000
9	ფონდალისტი და ეკზეკუტორი	1	5400	5400	1800
10	ძანქანით გადამწერი	3	4800	14400	4800
11	ჩათხის ქარხნის დარაჯი	2	3000	6000	2000
12	სამმართველოს მსახური	2	3000	6000	2000
13	საოლქო ინჟენერი	2	9000	18000	6000
14	შტეიგერი	4	6000	24000	8000
15	მწერალი	2	4800	9600	3200
		—	—	161400	53800
	დ ა მ ა ტ ე ბ ა:				
	1. ბინისათვის გათბობა განათებითურთ		5700	5700	1900
	2. საკანცელარიო და სასტამბო		10000	10000	3350
	3. ლაბორატორიისთვის		2000	2000	670
	4. საგზაო		4000	4000	1350
	5. გაგის განკარგულებაში		3100	3100	1035
	6. საკანცელარიო საოლქო ინჟენერის განკარგულებაში		3000	3000	1000
	7. საგზაო და სხვა		5000	5000	1670
				32800	10975
			სულ	194200	64775

1918 წ. ნოემბრის 22.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ნ. ᲩᲮᲔᲘᲫᲔ.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ᲥᲝᲠᲓᲐᲜᲘᲐ.

უცხადეს იმ ელემენტებმა, რომელზედაც დაბჯენილი იყო თვითმფყრობელობა. რადგანაც ისინი დაჯერებული იყვნენ, და არიან დღესაც, რომ საქართველო უკუნთით უკუნისამდე უნდა დარჩეს საუკეთესო სამკვლად მეფის ვეიერგვეისა.

ისინი ვერ გაიგებენ, რომ საქართველო იყო ერანი, და სამკვლი, რომელსაც ხალხმა, ათასი წლის განმავლობაში შესწირა თავისი სისხლი და სიცოცხლე.

საქართველოს ბრძოლა გამოუცხადეს იმ ელემენტებმა, რომლებიც მუდამ აია-სოფია და სტამბოლზე იცქერბობდნენ. და ისინი ვერ მიხვდნენ, და ვერ მიხვდებიან, რომ დამოუკიდებელი საქართველო, არასოდეს, არაფითარ მონაწილეობას მილიტარისტურ ავანტიურაში არ მიიღებს. ის დაიცავს თავის თავს და არ გამოეცალება სხვას.

ჩვენ დამოუკიდებელ საქართველოს ომი გამოუცხადა ბოლშევიზმმა, რადგანაც საქართველო გადაიქცა ბეჭედ რევოლიუციისა,—და ბოლშევიზმი—კონტრ-რევოლიუციისა.

არიან ისეთი ელემენტებიც, რომელნიც, საქართველოს დამოუკიდებლობას, ასე ვსთქვათ, „ობივატელურად“, ან სახარბის თვალით უყურებენ. მათი ხელობა არის, ხშირად, მძრომიალობა კინკლაობა, და მოღალატობა. ისინი მაინც და მაინც არ წარმოადგენენ დიდ საფრთხეს, თუმცა მათზე თვალი მარჯვედ უნდა გვქონდეს. მათ პოლიტიკას უნდა დაუპირდაპიროთ ჩვენი მტკიცე და გულ ახდილი პოლიტიკა ხალხის სოლიდარობისა, და თუ ჩვენ ამ გზას მტკიცედ დავადგებით, იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ესენი ელემენტებიც გონს მოვლენ.

არის კიდევ ერთი ჯგური ხალხი, რომელიც უარყოფით არ ეპყრობა ჩვენს დამოუკიდებლობას მაგრამ ისინი მუდამ თავს დაგვტეხიან, და მოსთქვამენ, რომ ჩვენ ვართ სუსტი, და ასეთი პირობებში, დამოუკიდებლობა დაგვეუპაჯს ეკონომიურად, და ფინანსიურად. მე ვფიქრობ, რომ უდიდესი ნაწილი ამ ჯგურის ხალხისა, არის ეშმაკის მოციქული. და მათდამი ჩვენ ფრთხილად უნდა ვიყვნენთ. მხოლოდ, თუ მათ შორის არიან ჯულწოფელნი, ჩვენ ვიტყვით მათ: „თუ ჩვენ სუსტნი ვართ, მოდით, და თქვენის საქმეთონობით და ცოდნით დაგვეხმარენით, და გაგვამაგრეთ“!..

ხალხის წარმომადგენელნო!

ჩვენ შეგიბრძოდა ბევრი გვყავს, კეთილ-მოსურნენი და ამათზე მინდა კიდევ ორიოდე სიტყვა გითხრათ თქვენ.

თქვენ კარგათ იცით, ხალხის წარმომადგენელნო, რომ მას შემდეგ, რაც რუშეინის დემოკრატია სამოქმედო ასპარეზზე გამოვიდა, ჩვენი დემოკრატია ხელიხელ ჩაკიდებული, მიდიოდა. საერთო მუშაობამ რუსეთის დემოკრატიასთან. ინარქიამ და კონტრ-რევოლიუციამ ეს ნამდვილი რუსეთის დემოკრატია შეაკრა და შებოჭა იმ ხანაში და შესწყვიტა საერთო დემოკრატიული მუშაობა. ზოგიერთი ფიქრობს, რომ ეს იყო შედეგი ჩვენი დამოუკიდებლობის გამოცხადებისა. ვინც ეს ფიქრობს მე მგონი ის ვერ არჩევს შედეგს მიზნისაგან და მიზანს შედეგისაგან.

ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ ნამდვილი -დემოკრატია ჩვენ დამოუკიდებლობის თანაგრძნობით უყურებს და კარგად იცის, რომ ჩვენი დამოუკიდება გახდა აუცილებელი პირობა ჩვენი თვით ბამოჯაგვეისა.

ეს დემოკრატია დარწმუნებულია, რომ თუ ეს თვითგამოჯაგვეა ნორმალურ პირობებში მოხდება, ეს შექმნის ნიადაგს რომ კვლავ, აღიდგეს საერთო დემოკრატიული ფრონტი.

ჩვენ მხოლოდ მივმართავთ დღეს ამ დემოკრატიას ერთის დავალებით; ჩვენ ვეტყვით მას, რომ საქართველოზედ დღეს ბევრს ტყუილს და ცილწამებას აკეთებენ. და ჩვენ მოგმართავთ თქვენ: „თქვენ უნდა ხმა აიღიალოთო, ასეთ უსამართლობის წინაშე, და დაჰკმოთ ასეთი საქციელი კაცობრიობის წინაშე.

ეს მით უმეტეს საჭიროა, რომ ჩვენ ძალიან ნაკლებად გვიცნობს ის, ვის ხელშიაც არის დღეს ქვეყნის ბედიბალი. მართლაც, ჩვენ სხვა სახელმწიფოები თანაგრძნობით გვეუბრებენ, და ამის საბუთი ისიც არის, რომ აი აქ ბრძანდებიან წარმომადგენლები სხვა სახელმწიფოებისა. (საბჭო ოვაციით ხდება ფონ-კრესს და საერთოდ უცხოელების წარმომადგენლებს).

ჩვენ, ახლო ხანში შემთხვევა გვქონდა შეეხვედროდით და დაგვემტკიცებინა ერთი უკულტურეს ევროპის ხალხისთვის, რომ ჩვენ ვიცით ფასი თავისუფლებისა, ვიცით ფასი კანონიერებისა, ვიცით ფასი ღიაკლეინისა და გვაქვს უნარი სახელმწიფოებრივ შემოქმედებისა. (სპ. კიდევ: მართალია!)

ეხლა ჩვენ შემთხვევა გვექლევა შეგხვდეთ პირისპირ სხვა განათლებულ ხალხის წარმომადგენლებსაც. და ჩვენ ამ შეხვედრისა, თამამად შეგვიძლიან ვთქვათ, არც გვრცხვენიან და არც გვეშინიან (ხანგრძლივი ტაში).

არ გვრცხვენიან მისთვის, რომ ჩვენ ხელთ გვაქვს, დღეს, უდიდესი სახელმწიფოებრივი გარანტიები, რომლის აკვნად იყო საფრანგეთი, ინგლისი ტ ამერიკის დიდი დემოკრატია.

არ გვრცხვენიან მისთვის, რომ ჩვენ, შეძლების და გვარად ცხოვრებაში ვატარეშო სოციალურ რეფორმებს, ხალხის სასარგებლოდ.

მართალია, ჩვენ ღარიბნი ვართ ნივთიერად მაგრამ, არ ვართ ღარიბნი სულიერად, (ხანგრძლივი ტაში) და ძალიან მდიდარნი ვართ ჩვენი ქვეყნის ბუნებით. და ვინც აქ მოვა იმ მიზნით, რომ ეს სიმდიდრე გამოიყენოს თავის გამოცდილებით ცოდნით და უნარით, გვასარგებლოს ჩვენ და თვითონაც ისარგებლოს,—ჩვენ მათ ვიღუკეთ—„კეთილ იყოს თქვენი აქ მოსვლა!“

მხოლოდ, ვინც მოინდომებს იმას, რომ ჩვენ გავვიღატაკოს და ხელი აგვიღებინოს ჩვენ განძზე, ჩვენ ამათ ვეტყვით: „ხელი შორს!“ (ტაში).

არც გვეშინიან ჩვენ, რადგანაც საფრანგეთ-ინგლისმა, ამერიკამ და სხვა განათლებულ სახელმწიფოებმა უკვე აღიარეს პრინციპი ერთის თვითგამორკვევისა და ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ეს განათლებული ხალხი—არც გადაუხვევს ამ პრინციპს და ვერც გადუხვევს.

ჩვენ არ გვეშინია, რადგანაც დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენ დამოუკიდებელ საქართველოს საშუალება მიეცემა წარდგეს საერთო სამშვიდობო კონგრესზე და მთელ კაცობრიობას აუწყებს თავისი თავი და კარგი.

და მე ვფიქრობ, რომ ჩვენ არ გვეშინიან, რადგანაც დასავლეთ ევროპის დემოკრატია დაიძვრება ადგილიდან, და გასწევს იმ ადგილისაკენ, სადაც არ იქნება არც ერთი შუღლი და არც კლასობრივი ბრძოლა. ჩვენ ამ დემოკრატიას გავყვებით ფეხდაფეხ, და ერთ ნაბიჯითაც არ ჩამოვეცლებით. მაშ გაუმარჯოს დამოუკიდებელ საქართველოს (მეუხარე ტაში). გაუმარჯოს ერთა სოლიდარობა (ხანგრძლივი ტაში).

თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე. სიტყვა ეკუთვნის მთავრობის თავმჯდომარეს (კრება ფეხზე სდგება და ეგებება მხურვალე და ხანგრძლივი ტაშით).

მთავრობის თავმჯდომარის ნ. ჟორდანიას სიტყვა.

მოქალაქენო ამ 100 წლის წინათ საქართველომ ხელი აიღო თავის დამოუკიდებლობაზე. ამ ექვსი თვის წინათ იმავე საქართველომ გამოაცხადა თავისი დამოუკიდებლობა (ლაპა მგელაძე—გაუმარჯოს ამ დამოუკიდებლობას).

ასეთი ორი ერთი მეორეს მოპირდაპირე, ერთი მეორის მოწინააღმდეგე აქტი არის დროს აქტი ჩვენ ცხოვრების ძირითადი პრობლემისა. ამ ორი აქტის შორის არის ერთის დიდი რაზე საერთო,—ის, რომ ორივე აქტი იყო გამოწვეული ერთი და იგივე მიზეზით და ამ ორ აქტს მიაღწია ერთი და იგივე შედეგს. ამ ორ აქტს საერთო მიზეზი იყო ის, რომ ჩვენ საქართველოს ხალხს თავი დაეხსნა აზიურ ბარბაროსებისაგან და შედეგი ორივე აქტისა იყო ის, რომ საქართველო ამ ორი აქტმა იხსნა ის აზიურ ბარბაროსებისაგან და შემოსეულისაგან. აქედან თქვენ ხედავთ რომ აქტი 26 მაისისა არ ყოფილა აქტი შემოხვევითი, აქტი უცაბედიანი, აქტი მოგონილი რომელიმე პირის, ჯგუფის, ან პარტიის მიერ. არა, ბატონებო, ეს აქტი იყო ისტორიული აუცილებლობისა და ხალხის გულიდან ამოხეთქილი. ამ აქტით საქართველო გადაურჩა განადგურებას, ამ აქტის საშუალებით საქმოთველოში არ შემოსულა შეიარაღებული ძალა ჩვენ სამტროდ. ამ აქტით შემოვიდა მართალი ჩვენში შეიარაღებული ძალა, მაგრამ შემოვიდა ჩვენდა საშველად, და იმედი გვაქვს, და ვართ დარწმუნებული, რომ თუ კიდევ შემოვიდა შეიარაღებული ძალა ჩვენში, ძალა ევროპიელი; ეს ევროპიელი შეიარაღებული ძალა იქნება ჩვენ სამოყვრეთ და სამეგობროთ. ეს იმიტომ, რომ მთელი ჩვენი სულის კეთილა და ლტოლვილება დაწყებული 11 საუკუნიდან იყო ის რომ, რაზე ნაირად მოეშორებულიყავით აზიურ კულტურას და შეესულიყავით ევროპიულ კულტურაში და ამიტომ ჩვენ არ გვეშინია და არ გვეშენება მტრული განწყობილება ევროპასთან და არც ევროპას ძენება ჩვენთან: თუ კი გერმანიის ძველი რეიხის ჯარები ჩვენ მოგვეპყრნენ საოუთად და ოდესავ არ შეეხეს ჩვენი ერის სუვერენობა, მით უფრო ჩვენ მოვალით ახეთ მოპარობას ახალ გერმანიისაგან და ამ ქვეყნებისაგან, რომლის წარმომადგენელნი დღეს ოდიან ჩვენ კენ, და რომლებმაც უკვე გუშინ ფეხი დაადგეს ჩვენ ტერიტორიაზე ისე რომ ჩვენ არ გვქონიეს ცრემლთა ფრქვევა და არ ეიმედოდა მხოლოდ ერთი პირობით:

ჩვენ უნდა ვიდგეთ მაგრად ჩვენს ისტორიულ გზაზე და უნდა ვსთქვათ გადაპრით და ხმა მაღლა, რომ არ გვინდა არც ქოსი არც ბარბაროსობა, სიადანაც უნდა მიდიოდეს ის, მიდიოდეს იგი სამხრეთიდან თუ ჩრთილოეთიდან (ტაში). ჩვენ დღეს შეგვიძლიან შევადგეთ ევროპიელ ხალხთა ოჯახში პირდაპირ სრულიად უშუამავლოდ. დღეს ჩვენ უკვე ამ გზაზე ვართ და ჩვენ ჩვენის ნებით არ გადაუხვევთ (ტაში).

მაგრამ გვეტყვიან ეს თქვენი მშვენიერი სურვილია და სურვილებით არავინ შესულა სამოთხეში.

დიახ ეს ჩვენი სურვილია, მაგრამ არა სურვილი უნიადაგო, არა ისეთი, რომელსაც არა ჰქონდეს თავისი საპატიო საბუთები. თუ ვინმე იფიქრეს, რომ ამ ჩვენი სურვილითი ასეთი მსუბუქის ბიჯით ვეპირებთ ხალხთა შორის თანასწორობის მოპოვებას,—ის უეჭველად შეცდარია.

არა ჩვენ შეგვიძლიან თვით უსასტიკესი არეოპაგის წინაშეც წარვსდგეთ იმ საბუთებით, რომელიც ჩვენ გვაქვს. ამ საბუთად ჩვენ გვაქვს 6 თვის ისტორია.

მოხდა ერთი ფიენი ფაქტი. ის ფაქტი, რომელსაც ვერ უარსყოფს ვერავინ.

ეს ფაქტი გახლავთ ის, რომ რუსეთის დიდი რევოლიუციამ რევოლიუციამ თებერვლისა მთელ რუსეთის უზარმაზარ სივრცეზე მხოლოდ აქ საქართველოში განმტკიცდა აქ შეისხა სისხლი და ხორცი.

თებერვლის მოპოიბელმა თავისუფლებამ ააფორიაქა მთელი რუსეთი, ააფორიაქა ყველა ხალხი. იქ გამოიწვია განაწილება იმ გვარად, რომ ერთის მხრივ ანმუშავა ანარქია და მეორე მხრივ ანმუშავა რეაქცია.

მარტო აქ, საქართველოში ამ თავისუფლებამ ამოიკა თავისი ღიარსეული პატრონი და გონიერი მოყვარე მან ვერ ვაამანა ჩვენი ხალხი ვერც ანარქიისა და ვერც რეაქციისაკენ.

დემოკრატია მხოლოდ აქ იშოვა და დაეპატრონა ქვეყანას.

ერთი წლის რევოლიუციის ქარტეხილმა აქ გამოსეზედა. ხალხი თავისთვის პატრონი და თავის თავის მმართველი.

აქ მხოლოდ, აქ აღმოჩნდა დემოკრატია ისეთი ძლიერი, რომ არ გადასცა და თვის ისტორიული გზას და არ აპყვა არც ერთ იმ გზებს რომელნიც გამოჩნდნენ შემდეგ თვეებში, და რომელიც მომიწვიეს რუსეთის აფორიაქება. თავისუფლება მხოლოდ ჩვენში არ აღმოჩნდა მტერი წესიერებისა. წესიერებამ მხოლოდ ჩვენში ჰპოვა ფესვები თავისუფლებისა. მოსპეთ ეს თავისუფლება და გაჩაღდება დიდი არეკვ დარეკვა მოსპეთ წესრიგი და მოისპობა თავისუფლება. და საქართველოშიაც ამ ორ ელემენტების შედეგება, თავისუფლების და მოქალაქობრივის წესრიგი, ამ ორი ელემენტის შედეგება ქმნის ჩვენს ხალხისგან პოლიტიკურ დემოკრატიას. და აი სწორედ ამ საბუთით ჩვენ ვამბობთ რომ ჩვენ ვართ უკვე ხალხი ევროპიული და დემოკრატიული. (ტაში).

აქედან თვენ ხედავთ და ეს უნდაა დაინახოს ჩვენმა მტერმა და მოყვარემაც, რომ ჩვენ არა მარტო გვინდა ვიყვნეთ დამოუკიდებელნი, არამედ ჩვენ შეგვიძლიან ვიყვნეთ დამოუკიდებელნი (ტაში).

ამ ექვსი თვის განმავლობაში ჩვენ მივმართეთ ყოველივე ზომებს, რომ ამ ჩვენ დამოუკიდებლობას მისცემოდა შესაფერი იურიდიული და კონსტიტუციური ნორმები.

ჩვენი პარლამენტი, ჩვენი მთავრობა, ჩვენი უწყებანი ამ საქმიან მუშაობაში არიან, თქვენ იცით, რომ 6 თვის წინად ჩვენ დავიწყეთ ჩვენი სახელმწიფოს შენება თითქმის ცარიელ ადგილიდან.

წინად იყო ბძოლა თავისუფლებისათვის, ბრძოლა რევოლიუციისათვის, არ იყო დრო, რომ ჩვენ აქ გვემუშაენა აღშენებლობის საქმეზე.

ამ უკანასკნელ ექვსი თვის განმავლობაში ჩვენ შეუდექით მოპოებულ თავისუფლების კონსტიტუციურ კალაპოტში ჩამოყალიბებას. ჩვენ ამ 6 თვის განმავლობაში მოვაწყეთ ადმინისტრატიული, შემოვიღეთ ერობა, მოვამდინოთ აგრარული რეფორმა და, რაც უფრო საყურადღებოა, ჩვენ განსაკუთრებული ყურადღება მივიქეცეთ იმის, რომ ჩვენს ნორჩ სახელმწიფოს ჰქონოდა საკმარისი ქონება, რომ შეეძლოს ფართე სახელმწიფოებრივი მეურნეობა დაიწყოს. და უნდა ვსთქვა, ამ მხრივ ჩვენი პატარა რესპუბლიკა შედგენს დიდ გამონაკლის. არა მგონია, რომ რომელიმე არამე თუ პატარა, არამედ დიდ რესპუბლიკას ჰქონდეს იმდენი უმაღი ქონება რამდენიც დღეს ჩვენს რესპუბლიკას აქვს ჩვენ მოვაწყეთ ამ ექვსი თვის განმავლობაში ჯარი, დამოწესები შეგიმუშავეთ ახალი გადასახადების სისტემა, საუკეთესო მიმოსვლა, გავამრავლეთ ფოსტა-ტელეგრაფი თითქმის ორჯელ და მრავალ მაზრებსა და სოფლებში გავიყვანეთ ტელეფონები, გარდა ამისა ჩვენ მივაქციეთ განსაკუთრებული ყურადღება იმის, რომ ხალხი დაგვიკავშირებინა სწავლა-განათლებასთან ნის სამშობლო ენით გავამრავლეთ სახალხო სკოლები აქ სადაც აქ იყო შეკმენილი პირველი სახელმწიფო უნივერსიტეტი ერთი სიტყვით, ჩვენ მივიღეთ ყოველნაირი ზომები. რომ ჩვენი სახელმწიფო მართლა დაემსგავსებოდა სახელმწიფოს და არაფის არ ეთქვა ჩვენთვის თქვენ ერთ ადგილას იდექითო.

ჩვენ მივაქციეთ განსაკუთრებული ყურადღება სამართლის შექმნას ვსაგვე ენაზე მოვახდინეთ სასამართლოს სრული რეორგანიზაცია.

აი მოკლედ ის, რასაც ვაკეთებდით ამ 6 თვის ვინმავლობაში, რის უკანასკნელი სიტყვაც ეკუთვნის დამფუძნებელ კრებას, რომელიც იქნება საქართველოში ამ ახლო ხანში მოწვეული.

მე მინდა თქვენი ყურადღება მივაქცეო აგრეთვე ერთ გარემოებას. ჩვენ აქ მოგვიახდა მუშაობა არა მარტო საქართველოს მაგიერ არა მარტო საგართველოსთვის, არამედ თვით რუსეთის მაგიერ ჩვენ მოგვიხდა მუშაობა რუსეთისათვის.

ჩვენი მტრები ავრცელებენ ხმებს, ეს იბეჭდება არა აქ, არამედ იქ სადაც მაინცა და მაინც ჩვენს ოჯახებზე არა იციან რა, რომ ჩვენ აღვმართეთ ერთნაირი დევნა რუსებას, განსაკუთრებით რუსების ოფიცრების წინააღმდეგ. ეს საბუთი არის მთავარი საბუთი ჩვენი მტრების ხელში, ჩვენ შეგვიძლიან თქვათ, რომ ჩვენ საქართველოდან დიდად ღირსეულად გავიცილეთ რუსეთი ტ მისი აქ მყოფი წარმომადგენლები.

აქ გვაქვს ციფრები, რომლის წინაშეც უნდა დადუმდნენ ყველა ორგულნი და ცილის მწამებელნი.

26 მაისიდან 20 ნოემბრამდის ჩვენ დავბარჯეთ რუსეთის მაგიერად შემდეგი თანხები: ჩვენ მოვახდინეთ ფრონტის და ფრონტთან დაკავშირებული დაწესებულების ლიკვიდაცია. ტფილისის ხაზინიდან ამისთვის გავიღეთ 21 მილიონი 22 ათასი მანეთი, სალეკ ხაზინიდან 9 მილიონი 791 ათასი, სენაკის ხაზინიდან გავიდა 1 მილიონი. ფოთის ხაზინიდან გავიდა 736 ათასი მ. ფოსტა-ტელეგრაფის ოლქიდან 512 ათასი მანეთი. გარდა ამისა იმ მიმდინარე ანგარიშებიდან, რომელიც აქ ჰქონდათ წინანდელ ხაზინის წარმომადგენლებს, ამ მიმდინარე ანგარიშებიდან, გავიდა 1 მილიონი 436 ათასი მანეთი, რკინის გზიდან გავიდა 1 მილიონი 20 ათასი მან. სულ ამნაირად ჩვენ ამ ფრონტის და ფრონტთან დაკავშირებულ სხვა და სხვა დაწესებულების ლიკვიდაციის მოვახმარეთ 26 მაისიდან 20 ნოემბრამდის 35 მილიონი 517 ათასი მანეთი. ამის გარდა, ჩვენ მივეცით ოჯახებს, სამხედრო 1 მილიონი 32 ათასი. ჩვენ მივეცით ძველი მოაგრობის პენსიონერებს. 1 მილიონი 323 ათასი მანეთი.

ახლა ჩვენ გადავდიოთ მეორე საკმეზე და უნდა ვთქვათ, რომ რაც ჩვენ აქ ვქენთ არც ერთ კუთხეს რუსეთისას არ უქენია ასე.

თქვენ კარგად იცით აუარებელი ფული იყო დაგროვილი შემნახველ კასებში და ბანკებში. უნდა ვსთქვათ, რომ ეს სუფველი წაღებული იყო პეტროგრადზე; იქ დიახაჯა ომის საჭიროებისათვის.

აგრეთვე ბანკებში შენახული ფული იყო წაღებული მოიჯარადრეთათვის სახელმწიფოს წარმომადგენლებისაგან.

ეს ფულიც დიახაჯა. და აი ჩვენ ამ მდგომარეობიდან გამოვიყვანეთ ეს შემნახველი კასები, ეს ბანკები. ჩვენ ვიკისრეთ და მივეცა ამ შემნახველ კასებს 10 მილიონი მან. კერძო ბანკებს—28 მილიონი აგრეთვე ჩვენ მივეცით სახელთახელო ანგარიშების გასასწორებლად ბანკს და სახელმწიფო ხაზინას 23 მილ. ერთი სიტყვით რუსეთის მაგიერ დავბარჯეთ 6 თვეში 98 მილიონი 244 ათასი.

აი ბატონებო, ამის შემდეგ ჩვენ გვეუბნებიან, რომ ჩვენ აქ ვინმე გავდეგენეთ ვისმას უდიერად მოვექეცით და აქედან ჩვენი დამოუკიდებლობა ვიხმარეთ სხვის სამტროდ.

აი ბატონებო, ეს ციფრები აჭკარად ღალადებენ იმას, რომ ჩვენ თვითონ ღარიბმა ერმა და ასე ვსთქვათ მუნ ხაზინამ მოიგდავად თვის სილარიბისა 98 მილიონი 2[illegible] ერთი გადავდეთ სხვის საჭიროებისათვის.

და თუ მაინც ჩვენ ცილს გვწამებენ, და თუ მაინც სწერენ და ამბობენ, რომ ჩვენ აქედან ვეიგეკეთო, გავიეკეთ ძალით ვინმეო, -ამის მიზეზი სულ სხვაა. ეს გამომდინარეობას მეტრიოთ ჩვენი დამოუკიდებლობისადმი მეთალაპარაკებ ზოვინისტური და რეაქციონერი სულისკვეთება. მაგრამ აქ ვეტყვით: ხელი შორს, აქ კი ნურას უკაცრავად! (ტაში). მხოლოდ აქ ჩვენ საქართველოში შეგვქლიან მე-

გვეკვნა ერთნაირი პოლიტიკური თანასწორობა თავისუფალი და წესიერი მართვა გამეფობა. მხოლოდ დაუძინებელ მტერს თავისუფლებასას და დამოუკიდებლობისას შეუძლიან გვითხრას აიღეთ ხელი და გადაეშვით შორს, იქ გამოუცნობ ქაოსში და იქ რაღაც რეკვნის მხარეში. ჩვენ ამას არ ვიზამთ და ჩვენ ამას ვერც ვიზამთ.

ჩვენ გვსურს უეჭველად ჩვენებური წესწყობილება იყოს, როგორც რუსეთში, ისე მოსაზღვრე მეზობელ ერებში. ჩვენ მოხარული ვიქნებით რუსეთის, ნამდვილ რუსეთის ალდგენისა. ჩვენ მოხარულნი ვიქნებით, რომ ჩვენს ირგვლივ მყოფი მოძმე რესპუბლიკები და ერები იყვნენ უკეთ პირობებში და შეექმნან ისეთი წესწყობილება რომელიც არის აქ ჩვენში. მერე ეს განა მოითხოვს ჩვენგან, რომ ჩვენი დამოუკიდებლობა მოვკლათ? არა! დემოკრატიული წესწყობილება არსად არ მოითხოვს, რომ მეორე სახელმწიფოს დემოკრატიანი დაიჩაგროს, ვინც ასე ფიქრობენ ისინი არ არიან დემოკრატები. იმათ არაფერი არა აქვთ საერთო დემოკრატიასთან. ისინი, უეჭველი სხვა მიზნებით სხვა სურვილებით არიან გატაცებულნი. უნდა ვთქვათ, რომ ჩვენ ამ სურვილების წინააღმდეგ მივიღეთ ყოველნაირ საშუალებას, რომ ეს სურვილები დარჩენენ მათში მხოლოდ და მხოლოდ სურვილებად. ჩვენ დემოკრატიულ სახელმწიფოებთან ყოველთვის გვეკვნება მეიდრო ეკონომიური და პოლიტიკური კავშირი. მხოლოდ მთგან ჩვენ მოითხოვთ ერთ პირობას: როგორც ჩვენ ვგვცნობთ, მაგ სახელმწიფოდ, ისე მათ სახელმწიფო ჩვენი უნდა იცნონ სახელმწიფოდ და უნდა გამართონ მოლაპარაკება ჩვენთან და ჩვენ მათთან, როგორც თანასწორმა თანასწორთან.

რაც ჩვენ გვსურს ჩვენთვის ის გვსურს სხვებისთვის.

აი ამ მოკლე მცნებიან არის გამსჯავლული ჩვენი საგარეო პოლიტიკა. ვერავის შეუძლიან და ვერც დაგეწამებს რომ ჩვენი დამოუკიდებელი რესპუბლიკა ამოძრავდა რომელიმე დამოუკიდებელ რესპუბლიკის და ან რომელიმე ერის წინააღმდეგ.

მხოლოდ ნება მიბოძეთ გითხრათ, რომ ჩვენი ბედი არის ჩვენს ხელში. საქართველოს რესპუბლიკა იარსებებს, თუ ჩვენ შიგნით და გარეთ ამ ნიადაგზე მტკიცედ ვიქნებით.

გისურვებთ თქვენ და ჩვენ შეგვიძლიან უსაფრთო ჩვენს შთამომავლობას რომ 26 მაისის აქტი გადიქცეს მუდმივ დღესასწაულად.

ეს აქტი არის აქტი გამარჯვებისა საქართველოს დემოკრატიისა და მისი თავისუფლებისა! (მქუხარე ტაში).

თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე. ამით ვათავებთ, დღეს ჩვენს დღესასწაულს და კრებას ვხურავ. (ტაში ოვაციები).

ზეიმის დღე

დილიდანვე ქუჩის არაჩვეულებრივი ხასიათი მიეცა. ჯარმა და მილიციამ იწყო მოსვლა. ხალხი იკრიბებოდა სასახლის წინ და შიგელი რეოლით შემოიტანა სამმაგრო ტაძრის გალავანს, სადაც პარადი უნდა მომზადარიყო. ბუზივით ირეოდა ხალხი და სცდილობდა ოროგრომე ტაძრის ეზოში შესულიყო. ჯარი მარჯვეედ ჩამწკრივებული იდგა. რამოდენიმე სამხედრო მუსიკა უკრავდა.

გამოჩნდა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ბ. ნ. ს. ჩხეიძე, საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარე ბ. ნ. ნ. ყორდანია და მინისტრები. შეგვგუფებული ხალხი მათ დანახვაზე გაეკა და თავისუფალი გზა მისცეს მათ ტაძრის ეზოსაკენ.

ჯარმა „გაუმარჯოს“ ძახილით უპასუხა მთავრობის თავმჯდომარის ნ. ნ. ყორდანიას მისალმებას. პარადის შემდეგ ჯარი მუსიკით ქუჩისაკენ გაემართა...

აუარებელი ხალხი მოაწყდა სასახლეს, მაგრამ შესვლა შიგ ყოველად შეუძლებელი იყო მათთვ ს, ვისაც ნებართვა არა ქონდა. ამიტომ სასახლის წინ ქუჩა გაიავსო და ეს აუარებელი ხალხი თვალ აპყრობილი მისჩერებოდა სასახლეს, სადაც მალე საქართველოს პარლამენტის სხეიმნი სხდომა გაიხსნებოდა, მისჩერებოდა, როგორც დამოუკიდებლობისა, და თავისუფლების სიმბოლოს.

ხალხი თანდათან იზრდებოდა, მატულობდა. წითელი დროშები ფრიალებდენ სასახლის წინ...

ოფიი პარლამენტში დეპუტატები არაჩვეულებრივი ხანქარით იმეორდენ თავის ადგილებს.. ხარეები სავსე იყო. დიპლომატიური ლოჟა დიპლომატებით გავსებულიყო. ყველაზე წინ იჯდა გერმანიის დელეგაციის თავმჯდომარე ბ. ფონ-კოესსი. დანარჩენი ლოჟებიც კი არ იტევდენ მოსაწვრნეთ. პრესის წარმომადგენლების ლოჟაში მოვიდა ყველაზე მოხუცებული ქართველი გენერალი ბ. ყაზბეგი. სმენით ქცეული და გაფარფატებული თვალებით იგი მისჩერებოდა სახალხო წარმომადგენლებს ტრიბუნას. ტრიბუნა კი მშვენიერათ გამოიყურებოდა: მცენარეებით შემორკალული იყო და მწვანეში იმალებოდა. ტრიბუნის უკან მთელ კედელზე აკრული იყო საქართველოს დროშა. მარცხნივ წითელი დროშით ხელში იდგა მოხუცებული გვარდიელი, მარჯვნივ— ახალგაზრდა ჯარისკაცი საქართველოს დროშით ხელში. მინისტრების ადგილები სავსე იყო.

დეპუტატების შემოსვალ კარებს მაღლა კედლის საათი გაჩერებულიყო. იგი უჩვენებდა 4. და 10 წ. ეს—დამოუკიდებლობის გამოცხადების დროა...

სხდომას ხსნის თავმჯდომარე ნ. ს. ჩხეიძე, რომელსაც მთელი კრება ფეხზე ადგომით ტაშით ეგებება. მოისმის ქართული ჰიმნი.

ნ. ს. ჩხეიძე დღეს არაჩვეულებრივია. ლაპარაკობს მოკლეთ, ვამოკვეთილი და ჩამომარმარილებული წინადადებით. თვითეული წინადადება ფორმულაა, რომელიც დახსნის შემდეგ მთელ ისტორიას და სეეგბელ და ოდიალს გვიხატავს. და როდესაც მიმართა ელჩებს, პარლამენტი ზე წამოდგა ტაშით და ელჩებმაც ფეხზე ადგომით უპასუხეს, სხდომა მხურვალე ტაშის ცემით აწყვეტილებს სიტყვებს ჩხეიძეს. ტაშს უკრავს ხორეიც, ლოკებიც და ოკანასკნელი მისი სიტყვები აშკეხრიბულ ტაშში ინთქმება...'

სიტყვა მიეცა მთავრობის თავმჯდომარეს ბ. ნ. ყორდანიას. იგი წამოდგა და გამოემართა ტრიბუნისაკენ. მთელი პარლამენტი ფეხზე ადგომით, ტაშისცემით შეეგება და მიაცილა იგი ტრიბუნაზე. ძლიერი სიმკვეთრეთ, გამოკეღილი მახვილი სიტყვებით ლაპარაკობს მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ნ. ყორდანია და მთელი დარბაზი სულგანაბული უსმენს მას...

გარედან კი გუგუნებს ხალხი... მოისმის სიმღერის ხმა...

თავეგებს სიტყვას მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ნ. ყორდანია და მთელი დარბაზი ზეგმოთ აციღებს მოხუცებულ ბელადს.

კრება იხურება.

გარეთ მოზდევეგებული ხალხი მოუთმენლათ მოელის თავის ლიდერების ხილვას. ერიამულით ხვდება იგი საქართველოს პარლამენტის თავჯდომარე ნ. ს. ჩხეიძეს, რომელიც ეუდმოხდილი სიტყვას იწყებს... სიყვარულით უსმენენ მას და მის მოსწრებულ სიტყვაზე გულიანი სიმხიარულით ხვდებიან.

მიტინგზე გასტანა თითქმის ხუთ საათამდე. ილაპარაკა მრავალმა ორატორმა... სიღამოსკენ სასახლე წინ გაჩარაღლებული იყო... ქალაქის თვითმართველობა ელექტრონი გაბმულყინებულიყო.. მშვენიერ სანახაობას წარმოადგენდა შუა სართულზე წითელით წარწერა გამოჩნდა: „გაუმარჯოს საქართველოს რეპუბლიკას! გაუმარჯოს ერთი სოლიდარობას.“ იგივე წარწერა ამშვენებდა სასახლეს... ზეიმი იყო...

საქართველოს დამფუძნებელი კრების გარშემო

დამფუძნებელი კრების ცენტრალური კომისია საქართველოს ტერიტორიის საარჩევნო ნაწილებათ გაყოფის გეგმის შედგენას შეუდგა.

იმავე კომისიამ საჭიროთ სცნო გამოსცეს დაწერილებითი ინსტრუქციი დამფუძნებელ კრების არჩევნების კანონის განმარტებით და დაწერილებითი ახსნით.

დამფუძნებელ კრების კომისიას იმედი იქვს, რომ არჩევნების მოსამზადებელ მუშაობას მარტამდე დაამთავრებს და მარტში შესაძლო იქნება არჩევნების მოხდენა და საყოდგომოთ დამფუძნებელ კრების გახსნა. არჩევნების დღე და დამფუძნებელ კრების გახსნის დრო საქართველოს რეპუბლიკის პარლამენტმა უნდა დანიშნოს.

დამფუძნებელ კრების ცენტრალურმა კომისიამ წინადადება მისცა სამაზრო ერობის გამგეობებს და სადაც ჯერ არჩევნები არ დამთავრებულა, ქალაქის გამგეობებს სასწრაფოდ საარჩევნო სამაზრო კომისიის შედგენის შესახებ. როგორც კი შესდგება ეს სამაზრო კომისია მათ სასწრაფოთვე განკარგულება უნდა მოახდინოს დამფუძნებელ კრების არჩევნების სასოფლო კომისიების შედგენის შესახებ.

დამფუძნებელ კრების არჩევნებს დიდ შეღავათს მისცემს ამორჩეველთა ის სიები, რომელიც შედგენილი იყო ერობის არჩევნებისათვის, რომელსაც ცოტა ცვლილება და დამატება დასჭირდება და აგრეთვე ქალაქების ამორჩეველთა სიები, რომელიც ამ მოძღვ ხანში იქნება შედგენილი.

დამფუძნელ კრების ცენტრალური კომისია უუდგა არჩევნების მოსამზადებელ მუშაობას. ტფილისში და ქუთაისში დაარსებულ იქნება ამ დღეებში სამი დღის კურსები ინსტრუქტორების მოსამზადებლათ. ინსტრუქტორების მოამზადება დაევალა კომისიის წევრებს.

შინაგან საქმეთა სამინისტროში

დახმარება სამკითხველოს.

ხაბუმის უფასო წიგნთსაცავ სამკითხველოს გამგეობის თავმჯდომარე აცნობებს შინაგან საქმეთა სამინისტროს, რომ სოფ. ხაბუაში, ზუგდიდის მაზრაში, წალენჯიხის რაიონში, 1917 წლიდან არსებობს ჩვენი დიდებული მგოსნის აკაკი წერეთლის სახელზე წიგნთსაცავ სამკითხველო, რომელიც 5 სოფელს ემსახურება და ყოველად უმწეო მდგომარეობაშია. გამგეობა სთხოვს სამინისტროს საჭირო დახმარების იმ თანხიდან, რომელიც გადადებულია ახალი წიგნთსაცავ სამკითხველოების გასახსნელათ.

ბერძენთა წარმომადგენელი.

ბერძენთა სამეფოს კონსულმა შუამდგომლობა აღძრა შინაგან საქმეთა მინისტროს წინაშე, რათა დაბრუნებულ იქმნეს სოხუმში მათი წარმომადგენელი, დ. სპირანტი, რომელიც ადგილობრივ მთავრობისაგან იყო გაძევებული.

ფშავ-ხევსურეთის თხოვნა.

ფშავ-ხევსურეთის წარმომადგენელმა ლ. ნ. ქურდოვანიძემ შუამდგომლობა აღძრა ტფ. გენერალ-გუბერნატორის წინაშე, რომ ფშავ ხევსურეთში გაეკანონ იქნეს გზა 100 ვერსის მანძილზე და ამდენზევე ტელეფონიც, ადრეთვე დაარსდეს სკოლები. ეს თხოვნა გენერალ-გუბერნატორმა შინაგან საქმეთა სამინისტროს გადასცა დასასკვნელათ.

საბალახოებზე გადასახადის შესახებ.

ელლინთა ეროვნულმა საბჭომ აცნობა შინაგან საქმეთა მინისტრს, რომ მორჯომის საციონალურ მამულების გამგემ სოფ. ციხისჯვარში მცხოვრებ ბერძენნი, თანახმათ ამ სოფლელების რწმუნებულთა მოხსენებისა, შეაწერა 1/6 გადასახადი საბალახე მინდერების სარგებლობაში და ვინაიდან ეს სოფლელები მხოლოთ თავის საქონლის საჭიროებისათვის სარგებლობენ ამ ნათიბ ბალახს, ელლინთა ეროვნული საბჭო სთხოვს შინაგან საქმეთა მინისტრს ამ გადასახადს წელს ნუ გადაახდევინებენ.

განათლების სამინისტროში

გამოცდების შესახებ.

სახალხო განათლების სამინისტრომ ცრა-ულიარაული მოწერილობა დაუგზავნა ყველა ოლქის უფროსთ, რომ გამოცდები პირველ მაისამდე არ იქმნეს წარმოებული, ვინაიდან მრავალი კერძო პირები შემოკლებულ პროგრამებით რამდენიმე თვეში აძლევენ სიმწიფის მოწმობებსაო.

მინისტრის ავათმყოფობა.

სახალხო განათლების მინისტრი ავათ გახდა. მის მოვალეობას მისი ამხანაგი ალ. მდივანი შეუდგა.

შობის არდადეგები.

სახალხო განათლების მინისტრმა განკარგულება მოახდინა, რომ შობის. არდადეგები უნდა დაიწყოს ყველა ხარისხის სკოლებში 30 დეკემბერს და დასრულდეს 9 იანვარს.

სკოლების შენახვის შესახებ შუამდგომლობა.

ბავი ქვის მრეწველთა საბჭომ შუამდგომლობა აღძრა განათლების სამინისტროს წინაშე, რათა თავის გამგეობაში მიიღოს რიცხვით 8 სკოლა, ვინაიდან მათ შესანახათ საჭირო წყალო მას ალარ მოეძებნენნა.

გაუგებრობის მოსპობა.

სახალხო განათლების მინისტრის დავალებით ბორჯომში გაგზავნილ იყო მთავარ რწმუნებული დამალ განათლების სკოლებისა ბ. ეუმუხრიძე იქაურ სახელოსნო სკოლაში რუს და ქართველ მასწავლებელთა დამოკიდებულების საქმის მოსაწესრიგებლად და ზოგიერთი გაუგებრობათა ალაგვიდგაცოთ. ბ. ეუმუხრიძე უკვე დაბრუნდა ტფილისში და მოხსენება წარუდგინა სამინისტროს საქმის �itmelat დაბოლოვების შესახებ.

მამულების მიღება.

სახალხო განათლების მინისტრმა დაავალა კვანცელარიის ეიცე-დირექტორ ალ. მიქაბერიძე მიღება მთელი მამულებისა, რომელიც თავად-აზნაურობას ეკუთვნოდა: 1) ეკეკში აგებულ ყოფილ სათავად-აზნაურო გიმნაზიის შენობისა 2) განთვის ქუჩაზე—ტფილისში შენობისა. 3) გიმნაზიის შენობებს ქუთაისის და ახალსენაკისა 4) ყვარელის ილიაეულ მამულისათვის ბიბლიოთეკიან და სხვა.

დეპოზიტის შესახებ.

განათლების სამინისტრომ განკარგულება მოახდინა, რომ ყველა ფულის დეპოზიტები, რომელიც არ არის ნაგულისხმები კრედიტებიდ, დაწესებულებებმა შეიტანონ სახელმწიფოს შემოსავალში და დღიურ სახარჯოზე არ იქმნეს გადაწერილი სასწავლებლების მიერ თვის შეხედულებითი სახარჯოთ.

მერვე გიმნაზიის დირექტორი.

სამინისტროს კანცელარიის დირექტორი ბ. ვეკოლ ბერიძე ახლად დაარსებულ მერვე ვაკეთ მიმნაზიის (სასულიერო სემინარიისა და სასულიერო სასწავლებლის შეერთების შემდეგ) დირექტორათ დანიშნა.

გზათა სამინისტროში.

ლიანდაგის დაზიანება.

1 დეკემბერს ღამის 1 საათზე სწრაფი მატარებელი № 2 მე-79—ე ვერსზე სადგურებ კოპიტნარსა და მუხიან შუა დასაზიანებია ლიანდაგზე მოხეტიალე პირუტყეს და ლიანდაგიდან გადავარდნილა ვაგონი № 652 მიქსი 1—2 კლასისა. უბედურება მგზავრთ არა შემოხვეულიათრა. ლიანდაგი დაზიანებულია 20 საე. მანძილზე.

ლტოლვილთა გადასაყვანათ

გზათა სამინისტრომ ტელეფონოგრამა მიიღო შინაგან საქმეთა სამინისტროს კანცელარიის დირექტორისაგან, რომლითაც იგი სთხოვს დაუფიმოს კახეთის რკინის გზის სადგაგრეგოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხარჯზე ვაგონები ჯავახეთის სოფ. ხიზაბავრის ლტოლვილთა გადასაყვანათ ბორჯომში.

კოოპერატივის თხოვნა.

ლაგოდეხის კოოპერატივი „დახმარების“ გამგეობა ატყობინებს გზათა სამინისტროს, რომ თანაბზით ამიერ კავსასიის კოოპერატივთა კავშირის დაკვეთისა, ლაგოდეხის კოოპერატივმა „დახმარებამ“ შეიძინა 315 ფუთი ნიგოზი 21000 მანეთათ ღირებული და ამ ჟამათ წნორის წყალზე აწყვია და ვინაიდან ტვირთვეს ალარ იღებს ეს გზა, შესაძლებელია საქონელი გაფუჭდეს. ამისათვის კოოპ. „დახმარების“ გამგეობა სთხოვს სამინისტროს განკარგულებას, რომ ამ სადგურნა მიიღოს ეს საქონელი წამოსაღებათ.

სილნაღის მდგომარეობა.

სილნაღის ქალაქის თვითმართველობა დეპეშით ატყობინებს გზათა სამინისტროს, რომ ქალაქი იმყოფება სიბნელეში და წყალი არ არის მაზუთის უქონლობის გამო მიუხედავათ იმისა, რომ სილნაღის სახელოსნეს 1 ცისტერნა მაზუთი იყო გამოგზავნილ და ნავთლუღში კახეთის გზას მიუთვისებიაო.

პოდპოლკ. ჰაუსი სახელოსნოებში

ინგლისის საელჩოს პოდპოლკოვნიკმა ჰაუსმა გუშინ ინახულა გზათა სამინისტროს საერთო საქმეთა მმართველი ბ. ფიცელაური ტ სოხოვა ნებართვა რკინის გზის მთავარ სახელოსნოების და მასთან დაკავშირებულ დაწესებულებათა დათვალიერების შესახებ. ბ. ფიცხელაური თავაზიანად მოეპყრა ამ თხოვნას და თვისთან ერთად პოდპოლკოვნიკი ჰაუსი წაიყვანა ამ დაწესებულებებია დასათვალიერებლად.

„რ ე ვ ი ზ ო რ ი“.

რკინის გზის უფროსმა აცნობა ლიანდაგის ყველა უფროსთ, რომ დასაკლეთ ლიანდაგის ნაწილზე გაჩენილა ვიღაც ეფენდი ხელიფუნი ვიითმეტ და „რევიზორი“ სამანქანო ნაწილისა პაკტიოფსი-კოზელი, რომელიც საქმიან დეპეშებსაც კი იგზავნება. გზის უფროსი აფრფრებს უფროსებს, რომ არავითარი ეესეთი „რევიზორი“ არ არის დანიშნული და არც არის ესეთი თანამდებობა საზოგადოდ ჩვენს გზებზე, ამისათვის გთხოვთ არ დაუშვათ მატარებლებზე და არ მიიღოთ მარ დეპეშებიო.

მიწათ-მოქმედების სამინისტროში

დახმარების თხოვნა.

ს. ბერშუეთის, ბორის მ., სოფლის სახოგადოებამ შუამდგომლობა აღძრა მიწათ მოქმედების სამინისტროს წინაშე მიეცეთ მათ დახმარება, როგორც ტანტიფურ მოგლენით დახარალებულთა: უპროცენტო სესხი სათესლე ბურის შესაძენათ და სხვა გვარ სამეურნეო საჭიროებისათვის.

გაგრის კლიმატური სადგური.

ცენტრალურ სადგურ-მამულო გამეობამ მოიწვია გაგრის კლიმატიურ სადგურის გამგისა მოხსენება სამკურნალოს გადაცემის შესახებ შინ. საქმეთა სამინისტროს ხელში. გამგეობამ დადგენა ეთხოვოს შინაგან საქმეთა მინისტრს მიწად-მოქმედების მინისტრის შეწყობით, რომ გაგრის კლიმატიური სადგური თავის გამგეობაში მიიღოს.

ცენტრალ სადგურ-მამულიმიწად-მოქმედების მინისტრის გაგეობა შეეკითხა კანცელარიას რა მდგომარეობაშია გაგრის კლიმატიურ საქმეების მდგომარეობა.

აგრარული რეფორმისათვის სოხუმის ოლქში.

ცენტრალურ საადგილ-მამულო კომისიამ შესაფერისი თანხა გაუზავნა მიწათ მოქმედების მინისტრის რწმუნებულს სოხუმის ოლქში აგრარულ რეფორმების გასატარებლათ ცხოერებაში.

საცდელი სადგურები.

სოხუმის ოლქის კომისარიატიგან ცენტრალურმა საადგილ-მამულო გამოყომამ მიიღო მთელი რიგი დასაბუთებული ზომები დასაკმაყოფილებლათ სასოფლო სამეურნეო საცდელ სადგურისა. გამგეობამ ეს შუამდგომლობა გადასცა სასოფლო მეურნეობის ინსპექტორს დასასკვნელათ.

გერმანელ მისიის ცნობა

ინგლისელების ჩამოსვლა.

გერმანელთა მისიის გადმოცემით 30 ნოემბერს ფოთში ჩამოსულა 2 ინგლისელების კრეისერი და ერთი „ისტრებიტელი“. მათმა უფროსმა ჯერ მოითხოვა გერმანელებისათვის იარაღის აყრა, მაგრამ ინგლისის უმაღლეს მმართველთან მოლაპარაკების შემდეგ უკანასკნელმა შესცალა თავისი გადაწყვეტილება. კრეისერი და „ისტრებიტელი“ ფოთიდან გათომისაკენ წავიდენ.

ვილჰელმის უარი.

გერმანელ მისიას შეატყობინეს, რომ 28 ნოემბერს ვილჰელმმა ოფიციალურად განცხადა, რომ უარს ამბობს თავისი და შვილის სახელით გერმანიის ტახტზე და ინთავისუფლებს ფიცისაგან გერმანიის ყველა მოხელეებს დღეს-დღეობით ვილჰელმი ოჯახით ომყოფება ამორანგებში (ჰოლანდიაში).

ინგლისური პრესის ცნობა.

(სპეც. დეპ. საააგ.)

ლიუქსემბურგის ბერეოგინიას გადადგომის საკითხი.

ლიუქსემბურგიდან მოსული ცნობები ადასტურებს, რომ დიდი ბერეოგინიას გადადგომა სულ მოკლე ხანშია მოსალოდნელი.

ლიუქსემბურგის მცხოვრებთა უმრავლესობა ბელგიასთან შეერთების მომხრეა, რასაც ეწინააღმდეგებიან გერმანელები და მათი მომხრენი, რომელნიც რესპუბლიკის შედგენას ამკობენენ.

ომისთვის პასუხისმგებლობა.

ვენიდან ოფიციალური ცნობა ადასტურებს, რომ მთავრობას გადაწყვეტილი აქვს სამართალში მისცეს ყველა ის ვინც ომის დაწყებაში პასუხისმგებელია, სამართალში მიცემული იქნება საგარეო საქმეთა ყოფილი მინისტრი ბერტჰოლდი, ჩერნინი, მრავალი ელჩი და მინისტრი.

ბრიტანეთის ჯარის სვლა.

ბრიტანეთის ჯარმა ლიუქსენბურგის ჩრდილოეთით გერმანიის საზღვარს მიაღწია და თითქმის გუპენს ფრონტს დაუხლოვდა.

ზარალის გადახდის მოთხოვნი.

დენდში ჩერჩილმა სთქვა, გერმანია უნდა ვაიძულოთ გადაიხადოს ომისგან გამოწვეული ზარალი, რომელიც უნდა შეფასდეს არა ნაკლები 2000 მილიონ სტერლინგისა. მხოლოდ თუ გერმანიაში ბოლშევიზმი გამეფდა, ის შემთხვევაში მისგან ვერაფერს მივიღებთო.

მუშათა პარტიის მოწოდება.

მუშათა პარტია საარჩევნო მოწოდებაში ჰკიცხავს ყოველგვარ ეკონომიურ ომს და მოითხოვს მოკავშირეთა ჯარის რუსეთიდან გამოსვლას, კონსპირაციის გაუქმებას და პოლიტიკურ ტყვეების განთავისუფლებას. მოწოდება თავისუფალ ვაჭრობის მოხმრეა.

საფრანგეთ-ინგლისის კავშირი.

პარიზში ბანკეტზე პრეზიდენტმა პუანკარემ განაცხადა, რომ კაცობრიობის პროგრესისთვის კავშირი ინგლისა და საფრანგეთის შორის მომავალშიაც უნდა გაგრძელდეს. მეფე გეორგმა სპასუხო სიტყვაში დაადასტურა პუანკარეს აზრი და სთხვა, რომ ომმა შექმნა საფრანგეთის და ინგლისის გრძნობათა კავშირი და გააერთიანა მათი ინტერესები, დაუბრკოლებლივ უნდა გაადვილეროს მეჩდრო თანამშრომლობა მშვიდობიან პროგრესის და ცივილიზაციის გასამტკიცებლათ.

ვილსონის აზრი ბლოკადაზე.

გერმანიის ფლოტის კაპიტულიაციის ვამო გაზეთ „დეილ-ქრონიკელ“-ში მოთავსებულ საზღვაო ზენაზეგებში ვილსონი ამბობს: „არაკვითარი ეჭვი არ აირის, რომ ჩვენი ფლოტის მიერ ჩინებულათ ჩატარებული ბლოკადა გერმანიის დამარცხების უმთავრესი მიზეზი იყო. მე ამედი მაქვს, რომ ამ ფაქტს ანგარიშს გაუწევენ, როცა დაიწყება თათბირი ეკრეთ წოდებულ „ზღვათა თავისუფლებაზე“. რომ ზღვა თავისუფალია ყოფილიყო და რომ გერმანიას შესძლებოდა სურსათის და სამხედრო მასალის შემოზიდვა, მაშინ თავისუფლება არას დროს არ იქნებოდა მოპოვებული.

ამერიკის ჯარი გერმანიის საზღვარზე.

ამერიკის ჯარი დღეს გერმანიის საზღვარზე გადაეიდა და მიიღწია საერთო ხაზს: ალფერსტეტ-მოფლაბ-კორბელ-ტროიეს-ეონცსარმეფოგ-ტაბენს.

დაბრუნებული ტყვე სომხები

სომხეთის მთავრობას ექესი მილითნი მან. გადდადვია თავის დიპლომატიურ წარმომადგენელ ჯამალიანის განკარგულებაში შემწეობის აღმოსაჩენათ იმ ტყვე სომხებისთვის, რომელნიც ეხლა ავსტრიიდან სამშობლოში ბრუნდებიან. ტყვეობიდან დაბრუნებულთ სომხეთის მთავრობის ხარჯით უნდა მიეცეს ჭამასმა და თუ საჭიროება მოითხოვს ტანსაცმელიც. ამ სამ დღის განმავლობაში მათ უნდა განაცხადონ სურთ სომხეთში წასვლა თუ სასაქართველოში რჩებიან. პირველი ჯგუფი ტყვეების ტფილისიდან ერევანში უნდა გაიგზავნოს, სადაც მათ მიეცემათ შემწეობა, მხოლოდ მეორე ჯგუფის ტყვეთ ნაწყვეტ ჯარისკაცებს უნდა მიეცეთ ათ-ათი თუმანი და ოფიცრებს 500 მან. თითოს. იგივე შემწეობა უნდა მიეცეს აგრეთვე მათ, რომელნიც ყარაბაღშია წასასვლელი, ესენი ფულის მიღების გარდა განჯადის სომხეთის ხარჯით უნდა გადიყვანონ.

ქალაქის გამგეობაში.

ტყის მასალა.

ქალაქის გამგეობამ დაადგინა მიწათ-მოქმედების სამინისტროს მიერ გადმოცემული ტყის მასალა მესამესე ვერსის საწყობიდან მიიღოს საქართველოს ქალაქების კავშირის უმთავრეს კომიტეტის მატერიალურ დახმარებით და ეხლავე შეიტანოს სახელმწიფო სახაზინოში 100 ათასი მან. ამ მასალის ღირების ხარჯში. ერთი მეშვიდედი ამ მასალისა შენობებისთვის სამინისტროს მიერ დაეთმო სურამის ქალაქის გამგეობას, და დანარჩენი მასალა მესამესე ვერსიდან გადმოტანილი უნდა იქნეს ტფილისში ქალაქის საწყობებში. მასალის გადმოსატანად ქალაქის გამგეობა სთხოვს რკინის გზის მორბარმის უფროს 50—60 ვაგონის მოწოდებას.

ქალაქთა კავშირში

ქალაქის მოსამსახურეთა კავშირის აღმასრულებელ კომიტეტის დადგენილებისამებრ საქართველოს ქალაქთა კავშირის უმთავრესი კომიტეტის თანამშრომლები მიღებულ იქნენ ტფილისის ქალაქის კავშირის წევრად.

საადრესო სტოლი.

ქალაქის გამგეობამ დაადგინა, რომ ქალაქის საადრესო სტოლი უნდა ემორჩილებოდეს მილიციის უფროსს.

მილიციონერების ფორმა

ქალაქის გამგეობამ 1 დეკემბერს ყველა მილიციონერებს დაურიგა ერთგვარი ფორმის ტანსაცმელი, რომლითაც ისინი განირჩევიან გვარდიელებსა და ჯარისკაცებისგან. მათ ჩაიცვეს რუხი მაზრები შავი მაუდის საყელოებით და სამაჯურებით, მხრებზე მილიციის ნიშანი აქვთ, ხუთგვარ რუხი ქუდები წითელი ლენტებით და საქართველოს კოკარდით. ჭიდითთ თოფი და რევოლვერი.

ხარჯთ-აღრიცხვა.

ქალაქის გამგეობამ შეიდგინა დამატებითი ხარჯთ-აღრიცხვა № 1 მიმდინარე 1918 წლ., რომელიც ნაინგარიშეგვია 5 მილიონამდე.

სახადი.

გუშინ-წინ თბილისში სახადით ავად გამხდარა კიდევ 15 კაცი, ყოველ დღიური რიცხვი ამ ავადმყოფობისა თანდათან ემატება. გუშინ ქალაქის საავადმყოფოში იწვა 130 სახადიანი.

ფხვნილი შაქრის „განაწილება“.

შაქრის ფხვნილს, რომელიც რჩება დამტვრეულ შაქრის გაყოფვის შემდეგ, როგორც ქალაქის კონტროლიორობა აღმოაჩინა, თურმე ქალაქის გამგეობის სასურსათო განყოფილების თანაშემწენი იყოფდნენ და მიჰქონდათ ათ-ათი გირვანქა ანუ ორ გირვაქამდე და თავიანთ ნაცნობებზე იაფ ფასად ჰყიდნენ. ამის გამო ქალაქის გამგეობას განზრახვა აქვს ის თანაშემწეთა, რომელთაც ფხვნილი წაუღიათ, ანუ იაფათ გაუყიდნიათ, ეხლა შაქრის ფასი გადაახდევინონ ე. ი. 3 მან. გირვანქაში.

დანაშვნა.

ციცხლის ჩაქერობ რაზმის უფროსთ (ბრანდმეისტრათ) ქალაქის გამგეობამ 8-ნი მირხაშვილი დანიშნა.

მილიციის მე-5 ნაწილის კომისართ ქალაქის გამგეობის მიერ დანიშნულ იქნა 8-ნი იბრაგიმოვი, მილიციის უფროსის კანცელარიის გამგეთ კი ბ. ქვასაძე.

ბიბლიოთეკებში.

ქალაქის გამგეობამ ფასი მოუმატა ქალაქის ბიბლიოთეკებში წიგნების სარგებლობას. ამიერიდან 15 კაპ. ნაცვლათ 1 მან. უნდა გადახდონ და აბონიმენტის ბარათის მილებაში ერთდროულ 50 კაპ. უნდა მისცენ.

ქრონიკა

○ 4 დეკემბერს ამიერ-კავკ- უნივერსიტეტის შენობაში სტუდენტი მარკსისტების შეერთებული ორგანიზაცია მართავს საღამოს გერმანიის რევოლიუციის შესახებ. მოიხსენებლებათ გამოვლენ სმირნოვი და აიოლო.

○ დღეს, სამშაბათს 3 დეკემბერს ვ. აბაშიძის, ელ. ჩერქეზიშვილის და ნ. ჯავახიშვილის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება „არშინ მალ-ალან“ ოპერეტა 4 მოქ. თარგ. ვ. გიგოშვილისა, დასაწყისი საღამოს 7 საათზე.

○ საპირო მასწავლებელი ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების კავკასიის ქართულ სკოლაში. ჯამაგირი თვეში 700 მან. და ბინა. თხოვნები მიიღება წ. კ. გ. ს. კანცელარიაში (სასახლის ქ. № 5.).

○ ოთხშაბათს, 4-ს დეკემბერს დილის 10 საათზე, ქალთა ყოფილ ინსტიტუტის შენობაში შესდგება ქალთა მეშვიდე გინნაზიის მოწაფეთა მშობლების საერთო კრება.

○ 29 ნოემბერს „ტრაპიზონის“ სასტუმროს პატრონმა განუცხადა მეცხრე კომისარიატს, რომ 26 ნოემბერს ვიღაც უცნობი მოვიდა ამ სასტუმროში, რომელიც მოთავსებულია ელისაბედის ქუჩაზე, აიღო ნომერი და ცოტა ხნის შემდეგ მიიმალა და აღარ გამოჩენილა რამდენიმე დღეა. ამიტომ შეანტეროეს კარგები და მის ყუთში აღმოაჩინეს უცნობ კაცის გვამი შეკრულ ხელებით.

○ საპირო მასწავლებლები ქ. შ. წ. კ. მ. საზოგადოების ატენის, გომარეთის, ყალამიშის და მოიდანახეს სკოლებში. მასწავლებელს ეძენება ჯამაგირი თვეში 400 მან. და ბინა. თხოვნები მიიღება წ. კ. გ. ს. კანცელარიაში (სასახლის ქ. № 5).

○ საპიროა მასწავლებელი ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების ნალჩიკის სკოლაში (თერგის ოლქი). ჯამაგირი თვეში 600 მან. და ბინა. თხოვნები მიიღება წ. კ. გ. ს. კანცელარიაში (სასახლის ქ. № 5).

○ მთიელთა რესპუბლიკის მთავრობის საინფორმაციო ბიურო. უკანასკნელ ორი-სამი დღის განმავლობაში ხმა გავრცელდა, ვითომ პეტროოსკი ბალშევიკების ხელშია. ეს ხმები სიმართლეს მოკლებულია. 1 დეკემბერს საღამოთი თემირ-ხანშურიდან და პეტროოსკიდან მოსულ ოფიციალურ ცნობის თანახმად პეტროოსკი და სადგურები „ჩირიოურტი“, „ხასანიურტი“ და „ჯუდერმესი“ მთიელთა მთავრობის ჯარს უჭირავს და პეტროოსკა არავითარი საფრთხე არ მოელის ბალშევიკების მხრით. რკინის გზის ხასი აღდგენილია.

○ დღეს, 3 დეკემ. საღამოს 6 საათზე, სახალხო უნივერსიტეტის ქართულ განყოფილებაში, ნაძალადევის თეატრში დანიშნულია ლექცია: ექ. მაისურაძისა ანატომია, ექ. ტურიაშვილისა ჰიგიენა.

○ რედაქციამ მიიღო ჟურნალი „ექიმის თანაშემწე“, № 2 ჟურნალში მოთავსებულია ალ. კოვალევაშვილის. ვ. ვანსანაძის და სხვათა წერილები.

○ რედაქციამ მიიღო ყოველ კვირეული სამხედრო ჟურნალი „რესპუბლიკის ჯარი“. ჟურნალში ჩართულია მრავალი სურათი სუფთათ და კარგ ქალალდზეა გამოცემული ყდით—ღირს 1 მ. 50 კ.

○ გაზ. „საქართველოს „რესპუბლიკ“-ის რედაქციამ მიიღო [მთავრობისგან ამხანაგობის გამოცემა“ ქიმიის სახელმძღვანელო საშუალო სასწავლებელთათვის პრ. კუკულეს ყოსი, ნათარგმნი ქუთაისის რეალურ სასწავლებლის მასწავლებლის ფ. ბეთანელისა. ფასი უყდოთ 7 მანეთი.

ბანცხადებები

ეძებს შესაფერ ადგილს მთავრობის თუ კერძო დაწესებულებაში

გუსკალტერი, ქართველი,

გამოცდილი მოანგარიშე და საქმის მწარმოებელი.

შეუძლიან ქართულად კარგად აწარმოოს ანგარიში და ყოველგვარი მიწერ-მოწერა. აქვს ბე. პირობები შეიძლება შეატყობინოთ ამ მისამართით: ტფილისი, ელისაბედის ქუჩა, სახლი № 1, სასტუმრო „პრიმა“, ოთახი № 25.

მედიცინის დოქტორი

ბერლინის უნივერსიტეტის

ბ. ბ. მეგრაბიანცი

ჩამოვიდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება.

შინაგანი ავადმყოფობა, ქლენსა და გულისა. ღიღმა ახალ რენტგენის—ელექტრო წამლობის კაბინეტში; გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით დიდი სალენოიდი და არსენვალის ტოკით ფილტვების, გულის და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის. ყოველ დღე ღილის 9—1 საათამდე და საღამოს 6—8 საათ. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფონი 7—92.

624. 18—14.

ნიკოლოზ კუდანინოსტის ძე ცულაეფი აცხადებს, რომ მან დაჰკარგა პასპორტი. მპოვნელს სთხოვს მიიტანოს საგუბერნიო კომისარიატის საამშენებლო განყოფილებაში. პასპორტი გაუქმებულად ითვლება. 1102 3-3

შორაპნის მაზრის კომისარიატი ეძებს ხარაგიულის საზ. კომისრის მიერ დაკარგულ სახელმწიფო ბეჭედს. მპოვნელს სთხოვენ წამოადგინონ კომისარიატში. 1071 3—2

კავკასიის სამთო სამმართველო ამით აცხადებს, რომ 1906 წ. აპრილის 6 მის მიერ მიცემული უვადო პასპორტი ინჟენერ მარიან ივანეს ძე ჩენგერის სახელზე, დაკარგულია. პასპორტის მპოვნელს ვთხოვთ წარმოადგინოს იგი სამთო სამმართველოში, პეტრე დიდის ქ. № 10. 1058. 3—3

დაკარგე პასპორტი № 175 მოცემული ოზურგეთის კომისარიატიდან. მპოვნელს ვთხოვთ დაგვიბრუნოს შემდეგი მისამართით: ბატარეინია № 22 ერმილე პავლეს ძე ჯიბარაძე. 1099. 3—3

ქ. ტფილისის პირველი მომრიგებელ განყოფილების სასამართლოს ბოკაული ამით აცხადებს, რომ 1918 წ. დეკემბრის 4, დილის 10 საათზე მის მიერ მოხდება საჯარო ვაჭრობა პეტრე ზავაროვის უძრავ ქონებაზე, რომელიც შეიცავს ხალიჩებს და შეფასებულია 365 მან. ვაჭრობა მოხდება პეტრე ზავაროვის ბინაზე, სახლი № 24, სასამართლოს ქუჩაზე.

1107 1—1.

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. სექტემბრის 13 დამტკიცებულია, ამა წლის აგვისტოს 23 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც ანდრია მონაშვილის ძე გოგრიაგან 2000 მ. მიჰყიდა ეფრემ გიგოს ძე კეკურიძეს მიწის ნაკვრი შენობებით ქ. ქუთაისში, ზომით 50 ოთხკ. საგ. სამტკიცის გადასახადი მიღებულია 80 მან. მთავარი ამონაწერი 10 მ. ღირებულობის საღერმო ქალალდზე მიცემულია ამა წლის ნოემბრის 19.

1042 1—1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. სექტემბრის 5 დამტკიცებულია, ამა წლის აგვისტოს 22 შედგენილი, ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც ანნა თომას ასულმა ხარაძემ 10000 მან. მიჰყიდა არტემ გიორგის ძე ხეციურიანს მიწის ნაკვრი შენობებით ქ. ქუთაისში, ზომით: სიგძე—ჩრდილოეთიდან დასავლ. 10 საჟ. სიგანე—აღმოსავლეთიდან დასავლ. სამხ. მხრით $6^1/_2$ საჟ. ჩრდილ. მხრით 8 საჟ. სამტკიცის გადასახადათ მიღებულია 400 მან. მთავარი ამონაწერი 50 მან. ღირებულობის საღერმო ქალალდზე მიცემულია ამა წლის სექტემბრის 5.

1044. 1—1

დაკარგე მოწმობა № 2 (ატესტატი) 1914 წ. ზუგდიდის 6 კლასიან სამოქალაქო სასწავლებლისა. ვთხოვ მნახველს გამომგზავნოს ამ მისამართით; ს. ხეთა, ზუგდიდის მაზრა, ქუთაისის გუბერნია, კოლია კვაზანას-ძე ბუკიას. 1114 3—1

კავკასიის ბანკის გამგეობა იუწყება, რომ 1916 წ. ოქტომბრის 8 მის მიერ მოცემული 1.0000 მან. ბილეთი № 47808 აკოფ არუთინის ძე ვართანოვზე—დაკარგულია. თუ ერთი წლის განმავლობაში უკანასკნელი განცხადებიდან, ეს ბილეთი არავინ წარმოადგინა ბანკში, ის გაუქმებულად ჩაითვლება.

1077 3—1

თანახმად სამაჟო კანონისა 565 სტ. მთავარი სამაჟო აცხადებს, რომ დილის ათ საათზე 12 ქრისტეშობისთვეს და შემდეგ დღეებში დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა სხვა და სხვა ჩამორთმეული საქონლებისა, სახელდობრ: თამბაქო, პაპიროსი, აბრეშუმის და ბამბის ნაქსოვები, ჩექმის ლურსმნები, ქუთაისის ჩაი, პაპიროსის ქალალდები და სხვა და სხვა, სულ შეფასებით 30000 მან.

1110 3—1

სტამბა საქართველოს მთავრობისა. რედაქტორი პ. დ. საყვარელიძე.